

Justyna Zabawa

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

EKOLOGIZACJA WSPÓŁCZESNYCH INSTYTUCJI KREDYTOWYCH

Wprowadzenie

Działania mające na celu ochronę środowiska naturalnego, które podejmowane są na coraz szerszą skalę, stanowią przejaw realizacji idei społecznej odpowiedzialności biznesu przez współczesne instytucje kredytowe. Ponadto w kontekście dzisiejszego rozwoju społeczno-gospodarczego ekologiczna orientacja tych podmiotów może stanowić jeden z głównych czynników umożliwiających uzyskanie w perspektywie długookresowej trwałej przewagi konkurencyjnej. Stąd też w niniejszym artykule została przedstawiona problematyka dotycząca ekologizacji współczesnych instytucji kredytowych. Zaprezentowano zatem uwarunkowania ekologicznej orientacji banków oraz przesłanki procesu ekologizacji tych instytucji. Ponadto przedstawiono hierarchizację działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego. W sposób szczególny w tym zakresie zwrócono uwagę na aspekt związany z wewnętrzną gospodarką banków. W tym celu na przykładzie trzech banków przeanalizowano faktyczne działania podejmowane w zakresie ekogospodarki.

1. Przesłanki ekologizacji współczesnych instytucji kredytowych

Współczesne instytucje kredytowe podejmują wiele działań w zakresie tak obecnie ważnej problematyki, jaką jest społeczna odpowiedzialność biznesu. Literatura przedmiotu podaje wiele definicji owego terminu. Za L. Dziawgo¹ moż-

¹ L. Dziawgo: Zielony rynek finansowy. Ekologiczna ewolucja rynku finansowego. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010, s. 15.

na przyjąć, iż jest to taki sposób prowadzenia komercyjnej działalności, w której to dobrowolnie uwzględniane są aspekty etyczne, społeczne, jak również ekologiczne w relacjach z interesariuszami danej organizacji: klientami, pracownikami, a także inwestorami. Działania w zakresie CSR podejmowane są przez te organizacje, których decyzje kadry menedżerskiej nie ograniczają się tylko do pomnażania zysków udziałowców, ale uwzględniają również interesy dostawców, pracowników, detalistów, lokalnej społeczności oraz szeroko rozumianego społeczeństwa². Przy czym to właśnie aspekty ekologiczne na coraz szerszą skalę stanowią przejaw realizacji idei CSR przez banki prowadzące działalność na tak konkurencyjnym rynku usług finansowych. Zatem aspekty ekologiczne są z jednej strony przejawem swoistej odpowiedzialności ekologicznej instytucji kredytowych, która ciąży na współczesnych instytucjach kredytowych, a z drugiej stanowić będą o przewadze konkurencyjnej tych instytucji. Tytułowa ekologizacja rozumiana jest jako proces stanowiący zbiór podejmowanych przez dany podmiot działań, które mają na celu poszanowanie zasobów środowiska naturalnego. Odpowiedzialność ekologiczna, nazywana również środowiskową, stanowi szczególny rodzaj odpowiedzialności etycznej, wzbogacony o następujące aspekty: prawny, ekonomiczny oraz strategiczno-organizacyjny³. Podstawową zasadą odpowiedzialności ekologicznej organizacji biznesowej, a więc również instytucji kredytowej, stanowią troska oraz dbałość mające na celu zapewnienie trwałej poprawy jakości życia zarówno współczesnych, jak i przyszłych pokoleń poprzez kształtowanie właściwych proporcji pomiędzy trzema rodzajami kapitału: ekonomicznym, przyrodniczym i ludzkim⁴. Zatem jest ona zbieżna z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarczego. W kontekście tej odpowiedzialności można obecnie mówić o procesie ekologizacji współczesnych banków. Przesłanki ekologicznej orientacji instytucji kredytowych wynikają z dwóch zasadniczych grup czynników⁵:

- 1) globalnych trendów rozwoju systemu społeczno-gospodarczo-środowiskowego, które w sposób obiektywny i naturalny wymuszają ekologizację współczesnych banków,
- 2) korzyści, które są następstwem postulowanej i/lub rzeczywistej ekologizacji banków.

² A.B. Carroll: Corporate Social Responsibility: Evolution of a Definitional Construct. „Business and Society” 1999, Vol. 38, No. 3, s. 268-295.

³ D. Korenik: Odpowiedzialność banku komercyjnego. Próba syntezy. Difin Sp. z o.o., Warszawa 2009, s. 121.

⁴ Ibid.

⁵ G. Borys: Bankowość ekologiczna – nowe wyzwania dla działalności banków. W: Usługi i procedury bankowe. Red. E. Bogacka-Kisiel. Wydawnictwo AE we Wrocławiu, Wrocław 2000, s. 619.

Czynniki zaliczane do grupy pierwszej mają charakter pośredni, natomiast te, które należą do grupy drugiej, odznaczają się charakterem bezpośrednim. Wśród czynników o charakterze pośrednim można wymienić m.in. rozwój etyki społecznej, znaczący wzrost aktywności aktorów polityki oraz polityki ekologicznej, a także rozwój koncepcji zrównoważonego rozwoju⁶. Przy czym wśród czynników drugiej grupy wymieniane są zarówno monetarne, jak i pozamonetarne korzyści ekologizacji instytucji kredytowych⁷. Do grupy korzyści monetarnych, czyli takich, które można wyrazić w jednostkach pieniężnych, najczęściej zaliczane są⁸:

- korzyści wynikające z uruchomienia nowych usług bankowych na rynku ochrony środowiska,
- efekty synergii pomiędzy ekonomicznymi i ekologicznymi celami funkcjonowania instytucji kredytowych,
- korzyści płynące z wchłonięcia zarówno nowych segmentów klientów, jak i nowych rynków ochrony środowiska i przedsiębiorstwa branży ekoprzemysłu.

W przypadku grupy czynników niemonetarnych warunkujących ekologizację instytucji kredytowych można wymienić m.in.⁹ pozytywny wizerunek w oczach klienta, zwiększenie zakładowego potencjału innowacyjnego na skutek większej identyfikacji pracowników z daną instytucją kredytową czy też zmianę generacji kierowniczej oraz związane z tym nowe style zarządzania.

2. Ujęcie mikro- i makroekonomiczne ekologizacji banków

Kwestie warunkujące ekologizację współczesnych banków należy rozpatrywać zarówno w ujęciu mikro-, jak i makroekonomicznym. W przypadku podejścia mikroekonomicznego można mówić zarówno o ekologicznej funkcji instytucji kredytowych, jak i ich gospodarce zakładowej. Należy podkreślić, iż gospodarka zakładowa banków, czyli sfera techniczno-organizacyjna oraz personalna stanowi obecnie niezwykle istotny przejaw odpowiedzialności ekologicznej instytucji kredytowej. Bank funkcjonuje analogicznie jak każde inne przedsiębiorstwo, zużywa

⁶ G. Borys: Ryzyko ekologiczne w działalności banku. Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa 2000, s. 27-36.

⁷ Ibid., s. 37-38.

⁸ Ibid.

⁹ Ibid.

energie, wodę, papier, gospodaruje odpadami. Ważne jest stworzenie takiej organizacji biurowej, która sprzyjałaby właśnie środowisku naturalnemu.

Ekologiczny obraz działalności instytucji kredytowych jedynie w ujęciu mikroekonomicznym nie jest jednak wystarczający, albowiem można obecnie zaobserwować proces ekologizacji roli banków we współczesnej gospodarce. Wśród ważniejszych ról współczesnych instytucji kredytowych w gospodarce można wymienić: rolę pośrednika finansowego, rolę płatnika oraz instytucji rozliczeniowej, rolę gwaranta, a także rolę agenta. Zatem w przypadku każdej z tych ról można coraz częściej mówić o ekologicznym charakterze działalności współczesnych instytucji kredytowych.

Jeśli nawet banki starają się respektować wymagania ekologiczne w relacjach z klientami zewnętrznymi, to nie znaczy jeszcze, że należycie wypełniają służebną rolę w kontekście ekologii¹⁰. Należy w tym przypadku uwzględnić omówiony wcześniej aspekt wewnętrznej gospodarki banku. W tym miejscu należy podkreślić, iż zasadą odpowiedzialności ekologicznej jest takie umiejscowienie celów ekologicznych w strategii biznesu danego banku oraz właśnie w gospodarce wewnątrzzakładowej, aby ekologia była szansą, a nie zagrożeniem dla tej instytucji¹¹.

3. Hierarchizacja działań banków na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Należy jednak zaznaczyć, iż działania podejmowane przez instytucje kredytowe w zakresie ochrony środowiska naturalnego, a przedstawione powyżej zarówno w ujęciu mikro-, jak i makroekonomicznym, można sklasyfikować hierarchicznie. Wynika to z faktu, iż poszczególnym rodzajom działań można nadać właściwe znaczenie ze względu na skalę zaangażowania banku w relacji do jego potencjału biznesowego, przy uwzględnieniu koniecznych nakładów pracy oraz kapitału na poszczególne działania, jak również przejrzystości intencji danej instytucji kredytowej¹². Pamiętając o zasadniczej roli zysku w działalności komercyjnej banku, można zróżnicować kolejne rodzaje działań podejmowane przez

¹⁰ D. Korenik: O roli służebnej banków komercyjnych. Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław 2009, s. 52.

¹¹ D. Korenik: Odpowiedzialność..., op. cit., s. 123.

¹² L. Dziawgo: Zielony..., op. cit., s. 38-40.

banki w zakresie ochrony środowiska naturalnego według określonej hierarchii. Zatem klasyfikacja hierarchiczna tych czynności została przedstawiona na rys. 1.

Rys. 1. Hierarchia działań banku na rzecz ochrony środowiska naturalnego

Źródło: Opracowanie na podstawie: L. Dziawgo: Zielony rynek finansowy. Ekologiczna ewolucja rynku finansowego. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010, s. 39.

Działania w obszarze dobrowolnego sponsorowania inicjatyw na rzecz ochrony środowiska naturalnego, jak również czynności podejmowane w zakresie marketingu czy też public relations można uznać za pierwszy, czyli najniższy poziom aktywności instytucji kredytowej w zakresie ochrony naturalnych zasobów środowiskowych¹³. Działania prowadzone w ramach tego poziomu wymagają najmniejszego zaangażowania ze strony banku. Ponadto czynności te w powszechnej opinii, a zatem i klientów tych instytucji, uznawane są za mało przekonujące i stosunkowo powierzchowne.

Jako drugi poziom zaangażowania banku na rzecz ochrony środowiska można wskazać działania w obszarze wewnętrznej gospodarki banku, których celem jest taka organizacja miejsca pracy oraz procesu gospodarowania zasobami, aby uwzględniać wymogi w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Ponadto do działań z drugiego poziomu można również zakwalifikować uznawanie ryzyka ekologicznego w procesach finansowania inwestycji gospodarczych. Czynności podejmowane przez bank w ramach analizowanego poziomu wymagają, w porównaniu do uprzednio wskazanych, znacznie większego wysiłku ze strony in-

¹³ Ibid.

stytucji kredytowej. Ponadto należy podkreślić, iż odpowiadają one w znacznie większym stopniu potencjałowi instytucji kredytowej jako podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą.

Zatem w ramach tych działań tak ważne jest stworzenie organizacji biurowej przyjaznej dla środowiska naturalnego¹⁴. Materiały oraz wyposażenie biurowe nie powinny być szkodliwe dla środowiska, a ponadto powinny być podatne na recykling. Znaczącą rolę w kształtowaniu kultury ekologicznej może też odegrać gospodarka transportowa np. poprzez tworzenia parkingów dla pojazdów z katalizatorami. Ponadto w zakresie gospodarki zasobami ludzkimi można wprowadzić ekologiczny system motywacyjny, który premiowałby propozycje pracownicze dotyczące ekologizacji środowiska pracy.

Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, w których bank wykorzystuje specyfikę prowadzonej przez siebie działalności, można uznać za najwyższy poziom zaangażowania tej instytucji na rzecz ochrony środowiska. Można w tym miejscu wskazać na dwie grupy działań. Pierwsza z nich dotyczy finansowania typowych inwestycji ekologicznych, jak np. elektrownie wiatrowe, oczyszczalnie ścieków. Natomiast kolejna grupa dotyczy finansowania standardowych inwestycji podmiotów gospodarczych, które bazują na rozwiązaniach o charakterze ekologicznym. Przykładem takiej inwestycji podmiotu gospodarczego może być budowa hali produkcyjnej wraz z wyposażeniem jej w urządzenia wytwarzające energię cieplną, jakimi są np. pompy ciepła, a więc urządzenia wykorzystujące energię odnawialną.

Analizując powyższe poziomy zaangażowania banku na rzecz ochrony środowiska naturalnego można zauważyć, iż obecnie coraz szersze znaczenie w zakresie poszanowania naturalnych zasobów środowiskowych ma aspekt związany z wewnętrzną gospodarką banków. Z drugiej jednak strony literatura przedmiotu nie poświęca zbyt wiele uwagi tak ważnemu obszarowi działalności współczesnych instytucji kredytowych. Należy podkreślić, iż ekogospodarka banków, w kontekście wspomnianej koncepcji zrównoważonego rozwoju, stanowi niezwykle istotny element nie tylko ujęcia mikroekonomicznego ekologizacji współczesnych banków, lecz również znaczący aspekt w klasyfikacji hierarchicznej działań tych instytucji w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Zatem tak ważne jest obecnie umiejętne prowadzenie gospodarki wewnętrznej banku nakierowanej na poszanowanie środowiska naturalnego.

Znaczący potencjał działań podejmowanych w zakresie prowadzonej ekogospodarki być może jeszcze nie przez wszystkie instytucje kredytowe został dostrzeżony. Jednak faktyczne przykłady przedstawione w kolejnej części artykułu

¹⁴ D. Korenik: Odpowiedzialność..., op. cit., s. 128.

pokazują, iż są to nie tylko puste hasła, ale faktycznie realizowane działania w zakresie poszanowania naturalnych zasobów środowiska.

4. Ekogospodarka banków jako szczególny przejaw odpowiedzialności ekologicznej

Celem ilustracji powyższych rozważań w niniejszej części artykułu zostanie przedstawiona ekogospodarka trzech banków: Banku Ochrony Środowiska S.A., Deutsche Banku PBC S.A. oraz Banku BPH S.A. Analiza raportów społecznej odpowiedzialności biznesu instytucji finansowych pokazała, iż to właśnie te banki podejmują najwięcej istotnych działań w zakresie wewnętrznej ekogospodarki.

Bank Ochrony Środowiska jest instytucją finansową zorientowaną na finansowanie działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Szczególna dbałość o środowisko wpisana jest w misję tego banku. Należy podkreślić, iż realizując ową proekologiczną misję, bank zobowiązał się do nieustannej minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko w każdym przejawie swej działalności. W tym celu prowadzi kompleksowe działania celem realizacji założeń polityki środowiskowej. Dlatego też bank nie tylko przestrzega obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie, lecz również uwzględnia je w wewnętrznych przepisach i procedurach. Ponadto dąży do nieustannego ograniczenia wykorzystania surowców i zasobów naturalnych poprzez racjonalne zużycie wody, energii elektrycznej oraz ciepłej i paliw. Prowadzi również racjonalną gospodarkę odpadami poprzez ograniczanie ich powstawania, a następnie przekazywanie ich do recyklingu lub też unieszkodliwiania.

Wyrazem dbałości o środowisko banku w ramach prowadzonej przez niego ekogospodarki jest również zakup materiałów oraz urządzeń z uwzględnieniem w głównej mierze ich wpływu na środowisko. Ponadto wśród pracowników banku popularyzowana jest wiedza na temat proekologicznych zachowań, podnoszenie ich świadomości oraz kształtowanie postaw proekologicznych.

Przejawem dbałości o ochronę środowiska naturalnego w przypadku Banku Ochrony Środowiska jest również bez wątpienia uzyskanie w lutym 2011 roku Certyfikatu „Zielonego Biura” przyznawanego przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska¹⁵. Tym samym bank został zobligowany do przyjęcia „polityki środowiskowej” oraz podjęcia wielu działań o charakterze administracyjnym mających na celu racjonalizację gospodarowania mediami oraz materiałami.

¹⁵ Opracowano na podstawie: www.bosbank.pl, dostęp: październik 2012.

Ponadto bank ten był pierwszą instytucją finansową w Polsce, w której w 2008 roku w ramach programu „BOŚ Bankiem przyjaznym klimatowi” przeprowadzono audyt badający wpływ funkcjonowania organizacji na stan środowiska naturalnego. Program ten został zainicjowany audytem przeprowadzonym przez Instytut na rzecz Ekorozwoju, który określił, a następnie przeliczył na emisję dwutlenku węgla wszystkie te działania banku, które obciążają środowisko naturalne. Czynności te wynikają np. ze zużycia energii elektrycznej i ciepłej, emisji spalin z pojazdów, wytwarzania odpadów. Należy zaznaczyć, iż w przypadku Banku Ochrony Środowiska S.A. negatywny wpływ na środowisko w latach 2009 oraz 2010 został zrekompensowany poprzez posadzenie ponad 11 ha drzew. Jako przejaw szczególnej dbałości o stan środowiska naturalnego przez Bank Ochrony Środowiska świadczy również fakt, iż bank ten od marca 2011 roku posiada dwa ekologiczne samochody, tj. o napędzie elektrycznym. Treść polityki banku w zakresie ochrony środowiska naturalnego jest przekazywana zarówno każdemu pracownikowi, jak również podawana do wiadomości klientom poprzez upublicznienie w placówkach banku w widocznych miejscach.

Również Deutsche Bank Polska S.A. podejmuje wiele działań w zakresie stosowania rozwiązań proekologicznych w swoich oddziałach, a prowadzonych w ramach projektu Green Branch¹⁶. Przykładem tego może być „Zielony Oddział” banku w Warszawie, który – co należy zaznaczyć – nie jest jedynym tego rodzaju przedsięwzięciem Deutsche Bank w Polsce. Certyfikat LEED (*Leadership in Energy and Environmental Design*), wydawany przez amerykańską organizację the U.S. Green Building Council, który został przyznany oddziałowi w Warszawie, potwierdza zastosowanie zarówno w procesie budowy, jak i w bieżącym funkcjonowaniu tzw. zielonych rozwiązań, czyli sposobów na obniżenie m.in. zużycia energii podczas prowadzenia prac budowlanych, minimalizację odpadów, wtórne wykorzystanie surowców czy stosowanie technologii gwarantującej niższą emisję CO₂.

W „Zielonym Oddziale” Deutsche Bank PBC zaimplementowano liczne rozwiązania o charakterze proekologicznym, które przyczyniły się do oszczędności energii elektrycznej o ok. 40% m.in. poprzez:

- odpowiedni poziom nasłonecznienia pomieszczeń (światło dzienne na ponad 90% powierzchni wykorzystywanej do pracy),
- zamontowanie czujników CO₂ i regulowanie tym samym stopnia wentylacji,
- zastosowanie nowoczesnego systemu sterowania oświetleniem, z funkcją automatycznego wyłączania światła w pustych pomieszczeniach,
- indywidualne dostosowanie oświetlenia do każdego stanowiska pracy.

¹⁶ Opracowano na podstawie: www.deutschebankpl, dostęp: październik 2012.

Ponadto w placówce banku ograniczono poziom zużywanych surowców m.in. poprzez: zmniejszenie ilości odpadów budowlanych i powtórne wykorzystanie połowy z nich, wyposażenie 30% biura w meble używane po renowacji, czy też zastosowanie pojemników do segregacji zamiast pojedynczych koszy na śmieci. Zgodnie z zapewnieniami kierownictwa Deutsche Bank w Polsce będzie kontynuować starania o uzyskanie „zielonych” certyfikatów również dla innych placówek banku. Projekt Green Branch związany jest z globalnym programem Grupy Deutsche Bank, nakierowanym na ochronę środowiska, a realizowanym pod hasłem „Banking on Green”. „Zielone budynki”, które znacząco obniżyły zużycie energii i wody, funkcjonują już m.in. w Bostonie, Los Angeles, Nowym Jorku, Singapurze, Londynie oraz Berlinie.

W przypadku Banku BPH S.A. przejawem realizacji działań w zakresie ekogospodarki jest program „Eko”, którego celem jest nie tylko inicjowanie, lecz również wdrażanie zmian mających pozytywny wpływ na środowisko naturalne¹⁷. W zakresie tego programu bank aktywnie poszukuje nowych możliwości oraz wspiera inicjatywy ekologiczne. Stąd też prowadzonych jest wiele kampanii komunikacyjnych przeznaczonych dla pracowników banku, dotyczących oszczędzania energii, papieru, wody oraz recyklingu. Jednym z przejawów prowadzonych działań o charakterze proekologicznym banku w zakresie wewnętrznej gospodarki jest zastosowanie papieru o obniżonej gramaturze 70 g/m², który dodatkowo wykonany jest z materiału pozyskiwanego z lasów szybko odnawialnych (plantacji eukaliptusa) oraz posiada certyfikat FSC (Rady Dobrej Gospodarki Leśnej). Ponadto koperty stosowane do korespondencji z klientami pochodzą z recyklingu. Dodatkowo w budynkach własnych Banku BPH S.A. prowadzona jest segregacja śmieci i utylizacja baterii. Wśród pracowników banku, celem zmniejszenia emisji CO₂ do atmosfery, promowany jest *carpooling*, czyli wspólne podróże do pracy oraz podczas wyjazdów służbowych. Należy również zaznaczyć, iż w poszanowanie środowiska naturalnego zaangażowany jest także departament kadr. Wdraża on liczne inicjatywy redukujące ilość dokumentów papierowych zużywanych podczas procesu zarządzania zasobami ludzkimi. Wśród wielu ekologicznych działań podejmowanych przez pracowników tego departamentu można wskazać m.in. na wdrożenie elektronicznych procesów zarządzania czasem pracy, stosowanie elektronicznych wniosków urlopowych oraz skierowań na okresowe badania lekarskie.

¹⁷ Opracowano na podstawie: www.bph.pl, dostęp: październik 2012.

Podsumowanie

Na podstawie powyższych rozważań teoretycznych, jak również przytoczonych faktycznych przykładów w zakresie wewnętrznej gospodarki banków można stwierdzić, iż instytucje kredytowe podejmują działania o charakterze ekologicznym, przyjmując postawę aktywną. W postawie tej ochrona środowiska stanowi naturalną, logiczną konsekwencję prowadzenia działalności przez daną instytucję finansową. W dzisiejszych czasach ochrona środowiska naturalnego to nie tylko sztywne przestrzeganie przepisów prawa, ale pójście znacznie dalej, czego dowodem są przytoczone powyżej przykłady w zakresie wewnętrznej gospodarki, czyli ekogospodarki banków. Ponadto przyjęcie aktywnej postawy w zakresie ekogospodarki banków stanowić może istotny element w utrzymaniu przewagi konkurencyjnej na rynku usług finansowych. Stanowi też, i bez wątpienia stanowić będzie, o postrzeganiu danego banku przez klientów, w konsekwencji wpływając na wyniki finansowe tych instytucji.

Literatura

- Borys G.: Bankowość ekologiczna – nowe wyzwania dla działalności banków. W: Usługi i procedury bankowe. Red. E. Bogacka-Kisiel. Wydawnictwo AE we Wrocławiu, Wrocław 2000.
- Borys G.: Ryzyko ekologiczne w działalności banku. Biblioteka Menedżera i Bankowca, Warszawa 2000.
- Carroll A.B.: Corporate Social Responsibility: Evolution of a Definitional Construct. „Business and Society” 1999, Vol. 38, No. 3.
- Dziawgo L.: Zielony rynek finansowy. Ekologiczna ewolucja rynku finansowego. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010.
- Korenik D.: Odpowiedzialność banku komercyjnego. Próba syntezy. Difin Sp. z o.o., Warszawa 2009.
- Korenik D.: O roli służebnej banków komercyjnych. Wydawnictwo UE we Wrocławiu, Wrocław 2009.
- www.bosbank.pl.
- www.bph.pl.
- www.deutschechbank.pl.

ECOLOGIZATION OF MODERN CREDIT INSTITUTIONS

Summary

Ecologization of credit institutions is discussed, as a recent and growing trend on the modern market of financial services. This reorientation towards ecology may be a major factor in securing long-term competitive advantage of financing institutions. This paper presents determinants of this eco-shift observed in banks, as well as premises for the ecologization process. Hierarchy of activities is discussed, as undertaken by financing institutions in respect to preservation and protection of natural environment. Special emphasis is put on activities in the area of internal waste management. Actual activities undertaken in the area of eco-management are analyzed, on the example of three banking institutions: Bank Ochrony Środowiska S.A., Deutsche Bank PBC S.A., and Bank BPH S.A.